

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion om anslag till utgivande av en upplysningskrift för allmänheten om riksdagens arbetsformer m. m.

I en inom riksdagens andra kammare under nr 172 väckt motion, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har herr *Johnsson* i Stockholm jämte två av kammarens övriga ledamöter hemställt, »att riksdagen ville besluta att genom talmanskonferensen eller annan utgiva en skrift om riksdagen i enlighet med vad i motionen framhållits och att för ändamålet anvisa ett anslag av 4 000 kronor».

Till stöd härför anföres i motionen:

Under senare år har en myckenhet av kritik övats mot riksdagen, särskilt i tidningarnas insändarspalter och i kåsörernas artiklar. Åtskilligt i denna kritik kan vara befogat, då den tar fasta på missförhållanden, som bottna i för riksdagen gällande arbetsformer. De flesta utfallen äro emellertid osakliga och bero på bristande insikt i hur riksdagen funktionerar.

Dylik osaklig propaganda mot riksdagen bör motarbetas, enär den i längden undergräver riksdagens anseende hos folket.

En brist utgör det likaledes, att turister och besökare i riksdagshuset icke ha tillgång till någon som helst orienterande skrift angående byggnaden, dess historia, däri befintliga konstverk o. s. v. eller, då de öfvervara plena, kunna erhålla någon klarhet över förhandlingarnas olika karaktär.

Det skulle därför ur skilda synpunkter fylla ett behov, om genom riksdagens egen försorg kunde utgivas en kortfattad skrift, som förnyades t. ex. vart fjärde år efter andrakammarvalen, med upplysningar om riksdagens historia, om riksdagshuset, dess olika utrymmen, inredning och inventarier, så långt dessa äro av allmänt intresse, samt med redogörelse för riksdagens sätt att fungera, riksdagsmännens skyldigheter och förmåner m. m. Skriften skulle tillhandahållas den besökande allmänheten av riksdagshusets portvakter och vaktmästare till ett pris, som delvis finge betraktas som en ersättning till dessa för besväret med att tillhandahålla den.

Uppdraget att ordna med en dylik skrift kunde måhända lämpligen uppdragas åt talmanskonferensen. Kostnaden för den första upplagan torde väl kunna hållas inom 4 000 kronor.

Ett allmänt omvittnat förhållande torde vara, att kändedomen om vår svenska riksdag, dess funktioner såsom offentlig institution och dess arbets-

former inom vida kretsar är påfallande ringa. På detta område har en ökad upplysningsverksamhet en viktig och gagnande uppgift att fylla. På längre sikt lärer härvid närmast ifrågakomma att inom skolöverstyrelsens kursplaner bereda större utrymme åt undervisningen i samhällskunskap. Huruvida härutöver från riksdagens egen sida initiativ bör tagas till spridandet av kännedomen om densamma och dess arbete kan givetvis vara föremål för delade meningar. Det vill emellertid förefalla, som om det föreliggande spørsmålet är av så stort samhälleligt intresse, att detsamma är förtjänt att övervägas. I främsta rummet torde väl härvid åtgärderna böra taga sikte på utgivandet av en särskild upplysningsskrift i ämnet. För egen del är utskottet icke berett att nu uppdraga några närmare riktlinjer för innehållet i eller uppställningen av en dylik publikation i vidare mån än att utskottet vill understryka det önskvärda i att framställningen göres så överskådlig och samtidigt så kortfattad som möjligt. I anledning av vissa i motionen gjorda uttalanden vill utskottet framhålla, att publikationen uteslutande bör tjäna syftet att ställa de föreliggande förhållandena i objektiv belysning. I densamma bör sålunda icke någon polemik förekomma gentemot den kritik av riksdagen och dess arbetssätt, som på sina håll framkommit i den offentliga diskussionen under senare åren; ej heller böra framförda reformförslag däri upptagas till bedömande.

Motionären har ifrågasatt, att publikationen skulle innehålla en beskrivning av riksdagshuset, dess lokaler och inventarier m. m. En sådan beskrivning saknas för närvarande men skulle onekligen vara av värde såsom orientering främst för besökande i riksdagshuset. Beskrivningen synes emellertid enligt utskottets mening böra lämnas i en särskild broschyr. Här om torde det böra ankomma på riksgäldsfullmäktige att fatta beslut.

Av det anförda torde framgå, att frågan om utgivande av en upplysningsskrift rörande riksdagen är av beskaffenhet att böra ytterligare övervägas, innan ärendet kan företagas till slutlig omprövning. Den vidare utredning, som alltså synes erforderlig, torde lämpligen böra verkställas genom riksgäldsfullmäktige, vilka torde böra, därest utredningen därtill giver anledning, avgiva förslag i ämnet. Detta förslag torde böra innefatta en disposition över publikationens innehåll och uppställning. Vidare bör övervägas, huruvida publikationen bör utgivas och distribueras genom enskilt förlag eller på annat sätt, samt kostnadsberäkningar förebringas.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 172, må uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att i anslutning till vad ovan anförts låta utreda frågan om utgivande

av en upplysningsskrift rörande riksdagen, dess organisation,
uppgifter och arbetsformer.

Stockholm den 9 maj 1946.

På bankoutsrottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Åkerberg, Carlström, Sundvik*, Friggeråker*,
Leander, Lindblom, Fahlander* och Grym;

från andra kammaren: herrar Svedman, Paulsen, Mattsson*, Johnsson i Kas-
tanjegården*, Sundberg, von Seth* och fru Humla*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
